

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาระดับประถมศึกษาเป็นการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีจุดมุ่งหมายพัฒนาผู้เรียนให้สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตให้พร้อมที่จะทำประโยชน์ให้สังคม ตามบทบาทของตนในฐานะพลเมืองดี ตามระบบการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข โดยให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะพื้นฐานในการดำรงชีวิต ทนต่อการเปลี่ยนแปลง มีสุขภาพสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ ทำงานเป็นและครองชีวิตอย่างเป็นสุข (กระทรวงศึกษาธิการ, 2535) ใน การดำเนินงานการประถมศึกษา หน้าที่รับผิดชอบร้อยละ 84 เป็นของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ มีจำนวนนักเรียน 6,703,854 คน โรงเรียน 3,1427 โรง และครู 3,40902 คน (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2535)

การที่ประเทศจะพัฒนาก้าวหน้าไปด้วยดีมากน้อยเพียงใดหรือเป็นไปได้รวดเร็วเพียงใดย่อมต้องอาศัยปัจจัยที่สำคัญอย่างหนึ่งคือ ปัจจัยด้านทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource) และเครื่องมือที่สำคัญที่ช่วยในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในปัจจุบันคือการศึกษา (อุทัย บุญประเสริฐ, 2532) ตลอดเวลาที่ผ่านมาการศึกษายังไม่บรรลุเป้าหมายเท่าที่ควร ดังที่ จรัส สุวรรณเวลา (2531) กล่าวว่า "การศึกษาปัจจุบันนี้ไม่มีคุณภาพ เพราะยังไม่มี การควบคุมที่ดี ควรจะนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยควบคุมคุณภาพการศึกษา" จึงเป็นที่น่าตระหนกกว่า การจัดการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในปริมาณหน้าที่รับผิดชอบสูงอย่างนี้ หากไม่บรรลุจุดประสงค์ตามหลักสูตร เท่าที่ควรย่อมส่งผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศชาติ เมื่อมองปัญหาของสังคมทั้งหมด ล้วนเป็นปัญหา

ที่เกิดจากคน แล้วการศึกษาก็มีหน้าที่ที่จะสร้างคน หรือพัฒนาคนให้ เป็นคนดีมีคุณภาพถ้าคน ยังมีปัญหา ก็แสดงว่าการศึกษา ยังทำหน้าที่ไม่สำเร็จผลด้วยดี (พระราชวรมุนี , 2531)

นโยบายและมาตรการในการพัฒนาการศึกษาระดับประถมศึกษาของแผนพัฒนา การศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535-2539) ในเรื่องการปรับปรุงคุณภาพทาง การศึกษาจำเป็นต้องพัฒนาครูอาจารย์ ให้มีความรู้ในหลักการ จุดหมายและโครงสร้าง ของหลักสูตรประถมศึกษา และแนวการจัดการเรียนการสอน ที่เน้นการคิดวิเคราะห์ รวมทั้งการผลิตและการใช้สื่อการเรียนการสอนต่าง ๆ เพื่อให้ครูสามารถจัดการเรียน การสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และตรงตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร (แผนพัฒนา การศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 7 พ.ศ. 2535-2539)

หลักสูตรที่ปรับปรุงใหม่ไม่ว่าจะเขียนไว้ดีเพียงใด ถ้าครูอาจารย์และผู้บริหารโรง เรียนไม่ดำเนินการตามหลักสูตร โดยเหตุผลที่ว่าชอบแนวทางเนื้อหาเดิมอยู่ หรือชอบกลวิธี สอนแบบที่เคยชินมาอยู่ หรือยังไม่เข้าใจเนื้อหาและวิธีการตามรูปแบบใหม่หลักสูตรนั้นก็ จะไม่ ใฝ่ผลในทางปฏิบัติ (บรรจง ชูสกุลชาติ, 2532) ดังนั้นปัจจัยสำคัญในการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรและปฏิบัติตามนโยบาย ปรับปรุงคุณภาพการศึกษานั้นครูผู้สอน จำเป็น ต้องนำเอาความรู้ แนวคิด วิธีการ กระบวนการตลอดจนเครื่องมือ และวัสดุอุปกรณ์ มาใช้ร่วมกันอย่างมีระบบ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ถือว่าเป็น นวัตกรรมทางเทคโนโลยีการศึกษา (Innovation in Educational Technology) นั่นเอง

นวัตกรรมทางเทคโนโลยีการศึกษาสามารถช่วยครูแก้ปัญหา และเพิ่มประสิทธิภาพ ทางการศึกษาได้ ดังที่ ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2523) ได้ให้ความสำคัญของนวัตกรรมทาง เทคโนโลยีการศึกษาว่า ตลอดเวลาที่ผ่านมาปัญหาผลผลิตทางการศึกษา ในประเทศไทย ครอบคลุมลักษณะผู้สำเร็จการศึกษา ที่ขาดความเชื่อมั่นและขาดความนับถือตนเอง ไม่เห็นคุณค่าของสิ่งแวดล้อมแบบไทย และขาดลักษณะที่พึงประสงค์ ในด้านการแสดงความคิดเห็น

การตัดสินใจเอง การทำงานเป็นทีม การเสาะแสวงหาความรู้และ การมีความรับผิดชอบ
 ทั้งนี้สาเหตุเนื่องมาจากการจัดการเรียนการสอนที่ยึดครูเป็นศูนย์กลาง จนเด็กนักเรียน
 ไม่มีโอกาสฝึกปฏิบัติและ แสดงความคิดเห็น การแก้ปัญหากระทำได้โดยปรับปรุงระบบ
 การเรียนการสอน พร้อมทั้งนำกระบวนการทางเทคโนโลยีการศึกษา มาใช้เป็นมิติที่ 3
 ทางการศึกษา

ดังนั้นในการแพร่กระจายนวัตกรรมทางเทคโนโลยีการศึกษา ไปสู่ครูผู้สอนใน
 โรงเรียนประถมศึกษา จึงเป็นนโยบายที่สำคัญ มีหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบหลาย
 ฝ่าย เช่น หน่วยงานนิเทศก์ ศูนย์วิชาการ เป็นต้น

ในปี พ.ศ. 2524 กระทรวงศึกษาธิการได้ออกระเบียบว่าด้วยศึกษานิเทศก์
 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติขึ้น โดยแบ่งหน่วยปฏิบัติการออกเป็น
 เป็น 3 หน่วยคือ ศึกษานิเทศก์สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ หน่วย
 ศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด และกรุงเทพมหานคร และงานนิเทศก์
 การศึกษาสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอหรือกิ่งอำเภอ (สำนักงานคณะกรรมการการ
 ประถมศึกษาแห่งชาติ, 2524) มีภารกิจหลักและหน้าที่งานด้านพัฒนาการเรียนการสอนคือการ
 ประชุมอบรมสัมมนาเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน การจัดทำเอกสารทางวิชาการ คู่มือครู สื่อ
 การเรียนการสอนสำหรับปฏิบัติงานทางการศึกษาคูและนักเรียน การเผยแพร่ตำราเอก
 สารเพื่อการเรียนการสอนและรูปแบบการจัดการเรียนการสอน เป็นต้น (ศึกษานิเทศก์
 สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2531)

ในปี พ.ศ. 2531 สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้ขยาย
 การจัดตั้งศูนย์วิชาการจังหวัดครบ 73 จังหวัด และจัดตั้งศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนครบ
 4,176 กลุ่มโรงเรียนทั่วประเทศ ซึ่งเป็นการดำเนินการตามโครงการพัฒนาคุณภาพประม
 ติศึกษา (คพศ.) โดยมีอุดมการณ์คือ "พัฒนามาตรฐานการประถมศึกษา ให้สูงขึ้น
 และเท่าเทียมกัน" มีหลักการคือ "สนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สนับสนุน

กระบวนการบริหารและกระบวนการนันทศึกษา" และมีวัตถุประสงค์คือ "เพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยนักเรียนได้เรียนและ ฝึกปฏิบัติจากสื่อการเรียนการสอนอย่างทั่วถึงและเสมอภาค" (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2531)

หน่วยงานและเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องเหล่านี้ จึงเป็นเสมือนตัวกลางการแพร่กระจายนวัตกรรม (Change agent) ไปสู่ครูผู้สอนโดยตรง แต่เท่าที่ผ่านมาการปฏิบัติหน้าที่ส่งเสริมการยอมรับนวัตกรรมยังทำได้น้อย (ประดิษฐ์ เดชบุญ, 2533; เสริมศิลป์ ปานนิล, 2536) สาเหตุบางประการเนื่องจากยังขาดข้อมูล ในการกำหนดนโยบายและแนวทางการดำเนินการ ผู้บริหารระดับสูงควรให้ความสำคัญ สนใจภารกิจการสนับสนุนส่งเสริมให้ครูผู้สอนยอมรับนวัตกรรม เพราะมีผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษาเป็นอย่างมาก

การปรับปรุงหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 มีพื้นฐานที่สำคัญมาจากสภาพเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทย เปลี่ยนไป โดยเฉพาะมีการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี อย่างรวดเร็วมากในทุก ๆ ด้าน (หลักสูตร 2521 ฉบับปรับปรุง 2533) ดังนั้น นวัตกรรมชนิดต่าง ๆ จึงหลั่งไหลมาสู่คนไทยตลอดเวลา นับเป็นเรื่องยากที่จะทำให้นักยอมรับสิ่งใหม่ ๆ ได้หมดทุกอย่าง โดยเฉพาะสังคมคนไทย ที่มีความเชื่อและยึดถือสภาพสังคมดั้งเดิม (ลำลี ทองธิว, 2526)

จากคำกล่าวของโรเจอร์ (Roger, 1971: 19) นวัตกรรมหมายถึงความคิด การกระทำ หรือสิ่งของที่บุคคลเห็นว่าเป็นของใหม่ ไม่ว่าจะความคิดนั้นจะเป็นของใหม่โดยนับเวลาตั้งแต่แรกพบหรือไม่ แต่ขึ้นอยู่กับที่บุคคลรับรู้ว่ามันเป็นของใหม่หรือไม่โดยใช้ความคิดเห็นและการตัดสินใจของตนเอง ถ้าบุคคลนั้นเห็นว่าเป็นสิ่งใหม่สำหรับเขาสิ่งนั้นถือว่าเป็นนวัตกรรมสำหรับเขา คำว่าใหม่นี้ได้หมายความว่า เป็นความรู้ใหม่เป็นครั้งแรก แต่หมายถึงการที่บุคคลได้รับรู้ในเรื่องเดิมมากขึ้น หรือเป็นความใหม่ในเรื่องเจตคติ หรือเกี่ยวกับการตัดสินใจที่จะใช้นวัตกรรมนั้น

ดังนั้นครูในโรงเรียนประถมศึกษา ที่ทำการสอนอยู่ในพื้นที่ต่างๆ ของประเทศ ซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในชนบทห่างไกล ย่อมมีประสบการณ์จากองค์ประกอบที่จะส่งผลต่อการยอมรับนวัตกรรมทางเทคโนโลยีการศึกษาแตกต่างกัน เพราะ สถานภาพที่เป็นภูมิหลัง เช่น เพศ อายุ การศึกษา หน้าที่การงานและสิ่งแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการยอมรับนวัตกรรม จึงเป็นที่น่าสนใจว่าจากสภาพขององค์ประกอบดังกล่าว มีความสัมพันธ์กับการยอมรับนวัตกรรมทางเทคโนโลยีการศึกษา หรือไม่ อย่างไร เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาครูโรงเรียนประถมศึกษา ให้มีความรู้ความเข้าใจ และยอมรับนวัตกรรมทางเทคโนโลยีการศึกษาไปใช้ในการเรียนการสอนซึ่งจะส่งผลให้การปรับปรุงคุณภาพทางการศึกษาให้ประสบผลยิ่งขึ้นในโอกาสต่อไป

ในเขตภาคศึกษา 5 ซึ่งประกอบด้วยจังหวัด ราชบุรี สุพรรณบุรี กาญจนบุรี เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ และสมุทรสงคราม เป็นเขตการศึกษาเดี่ยวที่ครอบคลุมพื้นที่ในภาคตะวันตกเป็นส่วนใหญ่ และประสบกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนมิใช่น้อย ดังจะเห็นได้จากการวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติตั้งแต่ปีงบประมาณ 2524 เป็นต้นมา พบว่าส่วนใหญ่มีปัญหาเกี่ยวกับคุณภาพการจัดการศึกษาค้นคว้าคือ ครูขาดความรู้ความเข้าใจและขาดประสบการณ์ในการสอนตามหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 ทำให้กระบวนการเรียนการสอนไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร ครูยังใช้วิธีสอนแบบเก่า ขาดการเอาใจใส่ในการสอน ขาดครูสอนเฉพาะวิชาทำให้ไม่สามารถสอนได้ ทุกกลุ่มประสบการณ์ สอนไม่ครบตามเนื้อหาวิชา และกิจกรรมที่กำหนดไว้ในแผนการสอน หรือคู่มือครู สื่อการเรียนการสอนมีจำนวนไม่เพียงพอ ครูไม่สนใจจัดทำหรือจัดหาสื่อ ขาดทักษะในการใช้ ผลิตและรักษาสื่อ การขาดเรียนและอัตราการตกซ้ำชั้นอยู่ในอัตราสูง (สายพิน ทองสว่าง, 2530) และจากรายงานการวิจัยของศึกษานิเทศก์สำนักงานการศึกษาจังหวัดราชบุรี (อ้างถึงใน รติพร สุภีรัตน์, 2526:27) ก็พบว่า อัตราการซ้ำชั้นของนักเรียนในสังกัดสูงกว่าอัตราเฉลี่ยการซ้ำชั้นของประเทศทุกปี ตั้งแต่ปีการศึกษา 2523 เป็นต้นมา โดยเฉพาะปีการศึกษา 2526 มีอัตราการตกซ้ำชั้น สูงสุดถึงร้อยละ 11.11 ซึ่งจัดอยู่ในอันดับที่ตกซ้ำชั้นมากเป็นที่ 7 ของประเทศ ในขณะที่อัตราเฉลี่ยการตก

ซ้ำชั้นของประเทศไทยอัตราร้อยละ 6.93 เกณฑ์ขั้นต่ำที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติกำหนดไว้คือ เด็กตกซ้ำชั้นได้ไม่เกินร้อยละ 2 (สถิติสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2534)

จากสาเหตุการตกซ้ำชั้นของเด็กนักเรียนส่วนหนึ่ง เป็นเพราะครูผู้สอนไม่สามารถสอนนักเรียนให้บรรลุตามจุดประสงค์ของหลักสูตรอย่างแท้จริง ครูผู้สอนจึงควรใช้สื่อเป็นบันไดไปสู่จุดมุ่งหมายในการเรียนการสอน (สุทิน เนียมพลับ, 2522) ซึ่งหมายถึงการส่งเสริมให้ครู นำวัสดุ อุปกรณ์ และวิธีการ ใหม่ ๆ มาใช้ในการเรียนการสอนนั่นเอง

ดังนั้นการศึกษาวิจัย เรื่ององค์ประกอบที่สัมพันธ์กับการยอมรับนวัตกรรมทางเทคโนโลยีการศึกษา ของครูโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตการศึกษา 5 จึงเป็นวิธีการหนึ่งที่จะสามารถช่วยแก้ปัญหาทางการศึกษาดังกล่าว โดยการนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาวิจัยไปประยุกต์ ใช้ให้เหมาะสมกับสภาพการเรียนการสอนของครู และการวางแผนทางการบริหารงานในด้านต่าง ๆ ของผู้บริหาร ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ในโอกาสต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการยอมรับนวัตกรรมทางเทคโนโลยีการศึกษาของครูโรงเรียนประถมศึกษา เขตการศึกษา 5
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการยอมรับนวัตกรรมทางเทคโนโลยีการศึกษาของครูโรงเรียนประถมศึกษา เขตการศึกษา 5 กับองค์ประกอบทางด้านสถานภาพของครูผู้สอน องค์ประกอบทางด้านสภาพเศรษฐกิจสังคมของครูในโรงเรียน องค์ประกอบทางด้าน การสนับสนุนของผู้บริหารโรงเรียน และองค์ประกอบทางด้านคุณสมบัติของนวัตกรรม

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการยอมรับนวัตกรรมทางเทคโนโลยีการศึกษา กับองค์ประกอบทางด้านสถานภาพของครูผู้สอน องค์ประกอบทางด้านสภาพเศรษฐกิจสังคมของครูในโรงเรียน องค์ประกอบทางการสนับสนุนของผู้บริหารโรงเรียน และองค์ประกอบทางด้านคุณสมบัติของนวัตกรรม ของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 5 ซึ่งประกอบด้วยโรงเรียนประถมศึกษาในเขตจังหวัด กาญจนบุรี ประจวบคีรีขันธ์ เพชรบุรี ราชบุรี สมุทรสงคราม และสุพรรณบุรี

2. ตัวแปรที่ศึกษาคือ องค์ประกอบทางด้านสถานภาพของครูผู้สอน องค์ประกอบทางด้านสภาพเศรษฐกิจสังคมของครูในโรงเรียน องค์ประกอบทางการสนับสนุนของผู้บริหารโรงเรียน องค์ประกอบทางด้านคุณสมบัติของนวัตกรรม ตามแนวคิดของ ล่าลี ทองทิว (2526) และ โรเจอร์ (Roger, 1971) มีรายละเอียดดังนี้

2.1 องค์ประกอบด้านสถานภาพของครูผู้สอน จำแนกเป็น เพศ อายุ ประสบการณ์การสอน วุฒิต่างการศึกษา ความรู้และประสบการณ์ด้านนวัตกรรมทางเทคโนโลยีการศึกษา และ การฝึกอบรมทางด้านนวัตกรรมทางเทคโนโลยีการศึกษา

2.2 องค์ประกอบด้านสภาพเศรษฐกิจสังคมของครูในโรงเรียน จำแนกเป็น ขนาดของโรงเรียน ความสัมพันธ์ของครูในโรงเรียน เศรษฐกิจของครูในโรงเรียน บรรยากาศทางวิชาการของครูในโรงเรียน ประสบการณ์ทางวิชาการของครูในโรงเรียน ความรับผิดชอบของครูในโรงเรียน และ ความสนใจในการศึกษาหาความรู้ของครูในโรงเรียน

2.3 องค์ประกอบด้านการสนับสนุนของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกเป็น การสนับสนุนการใช้นวัตกรรมทางเทคโนโลยีการศึกษา การสนับสนุนด้านงบประมาณ การสนับสนุนด้านวัสดุอุปกรณ์ การสนับสนุนด้านการศึกษาอบรมและหาความรู้เพิ่มเติม การสนับสนุนด้านแหล่งศึกษาค้นคว้า

2.4 องค์ประกอบด้านคุณสมบัติของนวัตกรรม จำแนกเป็น
 ราคาของนวัตกรรม ความสะดวกในการใช้นวัตกรรม ความเป็นนวัตกรรมสำเร็จรูป
 คุณค่าของนวัตกรรม ความกลมกลืนกับสภาพสังคมเดิม

3. การยอมรับนวัตกรรมทางเทคโนโลยีการศึกษา ยึดหลักการยอมรับนวัตกรรม
 5 ขั้น ของโรเจอร์ (Roger, 1971) คือ

3.1 ขั้นรับทราบ (Awareness Stage) หมายถึงระยะที่ครูโรงเรียน
 ประถมศึกษาเริ่มรู้จักว่ามีนวัตกรรม

3.2 ขั้นสนใจ (Interest Stage) หมายถึงระยะที่ครูโรงเรียน
 ประถมศึกษาสนใจและศึกษาค้นคว้าหารายละเอียดเกี่ยวกับนวัตกรรม

3.3 ขั้นประเมินค่า (Evaluation Stage) หมายถึง ระยะที่ครู
 โรงเรียนประถมศึกษา ประเมินคุณค่า ของนวัตกรรมโดยเปรียบเทียบ ข้อดีข้อจำกัด
 และความเป็นไปได้ของการนำมาใช้

3.4 ขั้นทดลองใช้ (Trial Stage) หมายถึงการที่ครูโรงเรียนประถม
 ศึกษานำนวัตกรรมมาใช้เพียงบางส่วนหรือในวงจำกัด เพื่อหาประสิทธิภาพของนวัตกรรมนั้น ๆ

3.5 ขั้นยอมรับ (Adoption) หมายถึงการที่ครูโรงเรียนประถมศึกษา
 มีความมั่นใจว่านวัตกรรมนั้น เป็นสิ่งที่ดีมีประโยชน์ และเต็มใจที่จะนำไปใช้เมื่อมีโอกาส

4. กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ ครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา
 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 5 ที่ทำการสอนใน
 ภาคปลาย ปีการศึกษา 2538

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

1. องค์ประกอบ หมายถึง สิ่งที่มีผลต่อการยอมรับนวัตกรรมทางเทคโนโลยี
 การศึกษาของครูโรงเรียนประถมศึกษา ทางด้านสภาพของครูผู้สอน ด้านสภาพเศรษฐกิจ
 สังคมของครูในโรงเรียน ด้านการสนับสนุนของผู้บริหาร และด้านคุณสมบัติของนวัตกรรม

2. การยอมรับนวัตกรรมทางเทคโนโลยีการศึกษา หมายถึง การที่ครูโรงเรียนประถมศึกษา รับประทาน สนใจ ประเมินค่า ทดลองใช้ และนำเอาความรู้ แนวคิด วิธีการ กระบวนการ ตลอดจนวัสดุและอุปกรณ์ใหม่ ๆ ไปใช้เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาการเรียนการสอน
3. ครูโรงเรียนประถมศึกษา หมายถึง ครูผู้สอนโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 5 ที่ปฏิบัติการสอนในภาคปลาย ปีการศึกษา 2538
4. สถานภาพของครูผู้สอน หมายถึง ลักษณะต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับครูผู้สอน โดยตรงประกอบด้วย เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การสอน และความรู้หรือประสบการณ์ด้านนวัตกรรมทางเทคโนโลยีการศึกษา
5. สภาพเศรษฐกิจสังคมของครูในโรงเรียน หมายถึง สภาพทั่วไปของโรงเรียนที่เกี่ยวกับขนาดของโรงเรียน ความสัมพันธ์ของครู ฐานะรายได้ของครู บรรยาการทางวิชาการของครู ประสบการณ์ทางวิชาการของครู ความรับผิดชอบของครู และความสนใจในการศึกษาหาความรู้ของครู
6. การสนับสนุนของผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่ผู้บริหารส่งเสริมให้เกิดขึ้นในโรงเรียน ประกอบด้วย การมีแผนพัฒนาสนับสนุนการใช้นวัตกรรมทางเทคโนโลยีการศึกษาในโรงเรียน การสนับสนุนด้านงบประมาณ การสนับสนุนด้านวัสดุอุปกรณ์ การสนับสนุนด้าน การศึกษาอบรม และการสนับสนุนด้านแหล่งศึกษาค้นคว้า
7. คุณสมบัติของนวัตกรรม หมายถึง ลักษณะต่าง ๆ ของนวัตกรรมที่เกี่ยวข้องกับค่าใช้จ่ายในการจัดซื้อจัดหานวัตกรรม ความสะดวกในการใช้นวัตกรรม ความเป็นนวัตกรรมสำเร็จรูป คุณค่าของนวัตกรรม และความกลมกลืนกับสภาพสังคมเดิม
8. โรงเรียนขนาดใหญ่ หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียน 300 คนขึ้นไป
9. โรงเรียนขนาดกลาง หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียน 121 คน ถึง 300 คน
10. โรงเรียนขนาดเล็ก หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนไม่เกิน 120 คน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงองค์ประกอบที่มีผลต่อการยอมรับนวัตกรรมทางเทคโนโลยีการศึกษา
2. เป็นแนวทางในการดำเนินการแก่เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องให้ตระหนักถึงองค์ประกอบที่จำเป็นเพื่อให้ครูโรงเรียนประถมศึกษายอมรับนวัตกรรมทางเทคโนโลยีการศึกษามากยิ่งขึ้น
3. เป็นแนวทางแก่เจ้าหน้าที่ ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาส่งเสริม การยอมรับนวัตกรรมทางเทคโนโลยีการศึกษา ของครูโรงเรียนประถมศึกษา ให้มีประสิทธิภาพสูงสุด
4. เป็นแนวทางในการศึกษาวิจัย เกี่ยวกับการแพร่กระจายและ การยอมรับนวัตกรรมทางเทคโนโลยีการศึกษาสำหรับผู้สนใจทางด้านนี้

คุรุวิทยาลัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย